

handicapovaných sportovců. Přitom jde o analýzu textů v československých (českých) tištěných periodikách v časovém horizontu 1948–2008. I zde autorka čtenáři nabízí zasvěcený pohled do historie tohoto jinak okrajového tématu a s vytříbeným citem pro jazykový rozbor textů a jejich významové „rámování“ zajímavě ilustruje dobově podmíněný pohled jak na svět tělesně postižených, tak na jejich snahu realizovat se na sportovním poli. Přitom si spolu s autorkou textu uvědomujeme, že třeba v šedesátých letech nabízel sportovní zpravodajství širokou paletu bohatosti přehledů událostí (mnohdy vskutku okrajových) a výsledků, zatímco dnes dominují tzv. elitní sporty, fotbal, hokej či tenis. Cestou mediálního obrazu letních paralympijských her se dozvídáme, že původní spíše informativní rámec byl postupně obohacován o heroicko-soucitný rámec, který je dnes charakterizován rámcem sportovním, kritickým či apologetickým. I zde autorka bystře glosuje i obecnou situaci v české žurnalistice. Spolu s ní si tak můžeme položit otázku, zda se jedná o typický nešvar české žurnalistiky, tedy téma otevřít, a jakmile není nové, už ho dál nesledovat.

Globální obraz sportu je nepřímo ilustrován i mediálním obrazem paralympijských her od druhé poloviny devadesátých let, kdy i do paralympijského hnutí vstoupil marketing. Mediální obraz přitom neopouští rámec heroicko-soucitný, když je stále silněji akcentován důraz na personifikaci sportu handicapovaných. Konstatuje se, že tento menšinový sport na stránkách novin „v rovnoprávné pozici zřetelně nezakotvil“, je však stále silněji ozvlášťován příběhovým rámcem (medailony sportovců). Autorka pak pro poslední léta sledovaného období (vzhledem k vydání publikace OH v Pekingu) navrhuje rozšíření „rámování“ o koncepty zdraví, celebritace a kurióznost. Autorka uzavírá, že výrazná rigidita stereotypů prezentace sportu handicapovaných je dnes zabarvována mediálně přitažlivými tvářemi různých osobností. Tato určitá forma bulvarizace sportu handicapovaných je ostatně zřetelná na půdě sportu obecně.

Celkově možno směle konstatovat, že jde o text nadmíru promyšlený, úspěšný, inspirativní a i mimo rámec zájmu odborné veřejnosti doporučení hodný.

Aleš Sekot

Zprávy

Pohybová aktivita obyvatel ČR na půdě PASEM

Výzkumný tým Fakulty sportovních studií, zkoumající dlouhodobě a všestranně formy, projevy a intenzitu pohybových aktivit dospělé populace v České republice, vyslal své zástupce na 8. výroční kinesilogickou konferenci, sponzorovanou Panhelénskou asociací sportovní ekonomie a managementu (PASEM). Spíše komorní konference se uskutečnila ve dnech 25.-28.června v Aténách, když dala prostor třem desítkám příspěvků autorů skutečně ze všech kontinentů. Jednotlivé odborné sekce se zaměřily na oblast neuromechaniky, motoriky, tréninkových metod, věnovaly se úloze pohybových aktivit na poli aktivního životního stylu, fungování sportovní psychologie v oblasti zdraví, problematice školní tělesné výchovy a stranou pozornosti neponechaly ani nové formy sportovní pohybových volnočasových aktivit. Široký tematický záběr celé akce přirozeně neposkytl jejím účastníkům dostatečný prostor pro zevrubnější diskuze k jednotlivým příspěvkům, naznačil však hlavní směry bádání na poli věd o sportu a nabídl jedinečnou příležitost seznámit se s problémy v této oblasti v různých zemích či dokonce odlišných kulturách. Z tohoto pohledu na sebe upozornily zejména vysoce podnětné příspěvky singapurských a malajských referentů, které vyvolaly živou diskuzi týkající se rámcově problematiky pohybových aktivit v kontextu kvality života (M.Chia, S. Saha). Americká lékařka C. Kolander z Louisville zaujala prezentací vysoce aktuálního tématu hledání a nalézání metod efektivního využití léčebných metod cestou osobní zodpovědnosti za zdraví. Silné zastoupení jihoafrických delegátů bylo zúročeno živou diskuzí z oblasti prevence úrazovosti na poli soutěžního sportu, hledání cest bezpečného sportování, zkoumání významu sprinterského tréninku „naboso“, významu sladění tréninkových cílů trenéra a ragbyových hráčů (L. Leach, E. De Villiers, R. Broodryk). Další příspěvky z Velké Británie, Nového Zélandu, Itálie, Japonska, Kanady, Albánie, Řecka a Srbska se přímo či zprostředkovaně týkaly společně vnímaného zásadního problému: Zvýšení významu a úrovně sportovní pohybových aktivit ve všech věkových vrstvách obyvatel.

Čtyřčlenná delegace českých zástupců z Fakulty sportovních studií se v souladu s tématem společného výzkumného projektu zaměřila na některé ukazatele významu pohybu na stav obezity a tělesné kondice české populace (J. Cacek), P. Korvas seznámil konferenci s některými předběžnými výsledky měření plantárních tlaků a časových charakteristik při chůzi, J. Psalman popsal obdobná měření v případě další z aktivních forem dopravy – jízdy na kole. Moderátor jedné ze sekcí A. Sekot se zaměřil na fenomén pohybových aktivit jako sociologický fenomén sehrávající na poli všestranného zkoumání sportu stále významnější úlohu již svými dopady v oblasti životního stylu.

Aténská konference nabídla českému výzkumnému týmu příležitost ke konfrontaci výzkumných cílů realizovaných na univerzitní půdě skutečně v globálním rozměru. Přinejmenším v tomto ohledu lze konstatovat, že projekt „Pohybová aktivita obyvatel ČR“ je tematicky nastaven správným směrem. Věřme, že jeho výsledná podoba bude kvalitou odpovídat kolektivnímu úsilí jeho realizátorů.

Aleš Sekot

Ankarská konference o sportu: 2nd International Social Sciences in Physical Education and Sport Congress

Mezinárodní konference na široce pojaté téma sport se zpravidla organizují jako pravidelná setkání nadnárodních vědeckých grémií či jsou motivovány zájmem o specifický problém krystalizující na univerzitní půdě. V prvním případě se pravidelně scházejí na mezinárodní úrovni organizačně spjatí badatelé, ve druhém případě se většinou jedná o ad hoc shromážděnou společnost bez těsnějších odborných, profesních či dokoce osobních vazeb. Posledně jmenovaný model se stal motivem uspořádání kongresového jednání na půdě ankarské univerzity Gazi ve spolupráci s tureckou organizací Sport pro všechny. Již tato skutečnost předznamenala široké tematické rozpětí celé třídní akce: od vyložení teoretických příspěvků, přes živá témata světa sportu až po dílčí spíše organizační otázky reakreačního a soutěžního sportu. To, při účasti půldruha stovky účastníků, přineslo poněkud nepřehledný jednací pořádek desítek dílčích sekcí s tematicky spíše volným zaměřením. Pro evropské účastníky byla vedle informace o již osmdesátiletém fungování tělesné výchovy na půdě tureckého školství příjemným překvapením organizačně výtečně zvládnutá a finančně nenáročná akce vycházející vstříc i nikoli zcela běžným požadavkům či nárokům aktivních účastníků. Není v možnostech této informace zabývat se jednotlivými přednáškami; stačí snad vyjmenovat hlavní témata jednotlivých sekcí: Ekonomie sportu, Sportovní psychologie a sociologie, Rekreaologie, Sport a turistika, Filozofie a historie sportu, Sport pro všechny, Management, Organizace a úloha práva ve sportu, Pedagogika sportu. Takto nastavené tematické okruhy tvořily základnu pro živá vystoupení referujících, stejně jako pro nepoměrně větší skupinu účastníků kongresu, kteří na daná témata prezentovali své posty. Většina zúčastněných byli domácí badatelé, pedagogové a organizační pracovníci ve sportu, a v zahraniční sestavě hráli prim sportovní odborníci z Německa a Velké Británie. Českým zvaným hostem byl prof. Ivo Jirásek z olomoucké univerzity, který přednesl příspěvek na u nás nově krystalizující téma „Náboženství a sport versus spiritualita ve sportu“. Stejnou univerzitu reprezentoval svým vystoupením „Projekt Já Mohu – zvyšování zdravého životního stylu metodou experimentálního vzdělání v ČR“ PhDr. Andrej Kirchmayer. Prof. Aleš Sekot z Masarykovy univerzity se podílel na práci dvou sekcí příspěvky „Pohybové aktivity jako součást aktivního životního stylu“ a „Pohybová aktivita versus obezita: sociologické aspekty“.

Ankarská konference se vyznačovala i viditelnou snahou domácích účastníků přiblížit se, vzdor jazykovým bariérám, hlavnímu evropskému proudu na poli společenských věd o sportu. Přinejmenším toto zjištění je dobrým příslibem pro budoucí širokou a plodnou mezinárodní spolupráci v této badatelské oblasti.

Aleš Sekot